

GRADUAAT IN DE JURIDISCH- ADMINISTRATIEVE ONDERSTEUNING

SAMENWERKINGSVERBAND HBO5 AP-HZS

TOETS NIEUWE GRADUAATSOPLEIDING • ADVIESRAPPORT

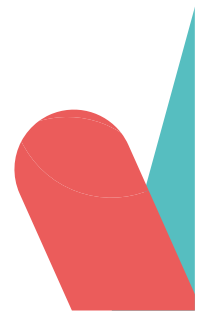
26 APRIL 2019

Inhoud

1	Samenvattend advies van de visitatiecommissie.....	4
2	Rapportage van de bevindingen en overwegingen	6
2.1	Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau	6
2.2	Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving	8
2.3	Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau	14
2.4	Generieke kwaliteitswaarborg 4: opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg	15
2.5	Eindoordeel.....	17
3	Beoordelingsproces	18
4	Overzicht oordelen	19
	Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding.....	20
	Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR).....	21
	Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie.....	22
	Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten	23

1 Samenvattend advies van de visitatiecommissie

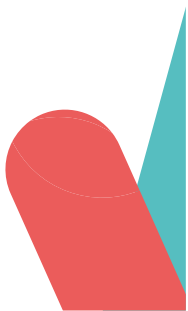
De NVAO heeft de domeinspecifieke leerresultaten (DLR) van de nieuwe (omgevormde) opleiding graduaat in de juridisch-administratieve ondersteuning gevalideerd op 18 februari 2019. De opleiding vertrekt van de erkende beroepskwalificatie juridisch deskundige en wordt omgevormd vanuit de HBO5-opleiding rechtspraak door het samenwerkingsverband HBO5 AP-HZS. De opleiding omvat 120 studiepunten en wordt in eerste instantie georganiseerd onder de vorm van een 3-jarig modeltraject in avondonderwijs te Antwerpen.

Het beoogd eindniveau weerspiegelt de actuele eisen die vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld maar de visitatiecommissie (hierna: commissie) vraagt om voldoende aandacht te besteden aan de ontwikkeling van de administratieve vaardigheden. De voorliggende opleiding lijkt een 'light'-versie van de professionele bacheloropleiding. Nochtans is er voldoende afstemming uitgevoerd met het beroepenveld maar de commissie constateert dat de huidige werkveldcommissie onvoldoende representatief is samengesteld voor de brede juridisch-administratieve sector. De opleiding heeft besloten de opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR) te laten samenvallen met de DLR. Nochtans vernam de commissie dat de opleiding voorstander is om OLR uit te werken. De commissie moedigt deze piste aan omdat dit een duidelijk kader schept naar de eigen accenten die de opleiding wil leggen en dit ten goede komt bij de uitwerking van de leeromgeving en de toetsing. Daarbij is het aangewezen alle medewerkers vertrouwd te maken met het algemene beleid van de hogeschool en de wijze waarop dit geconcretiseerd wordt in de graduaatsopleiding.

De opleiding richt zich in eerste instantie tot volwassen studenten, met werkervaring. Het is de bedoeling dat studenten hun ervaring binnenbrengen in de opleiding en dat ze een gedifferentieerd aanbod krijgen, afhankelijk van de reeds aanwezige kennis en ervaring. Echter, een gestructureerde aanpak voor het inschalen van het beginniveau en het daaruit volgend aanbod op maat ontbreekt.

Het programma is opgedeeld in vier leerlijnen, die eerder een clustering van opleidingsonderdelen lijken. Daarbij zijn nog te veel onduidelijkheden aangaande het borgen van de graduele opbouw van het programma. De opleidingsonderdelen zijn eerder klassiek opgezet en de focus ligt sterk op het verwerven van juridische kennis. Het werkplekleren kan de commissie niet geruststellen aangezien dit onvoldoende goed is uitgewerkt op niveau (maat) van deze opleiding en onvoldoende afgestemd lijkt met het beleid van de hogeschool. De commissie twijfelt niet aan de deskundigheid van de lectoren maar de opleiding laat te veel over aan de individuele inzet van elke lector om binnen hun opleidingsonderdeel terug te koppelen met het werkplekleren. Aansluitend lijkt de voorziene personeelsinzet zeer beperkt voor de verwachte instroom en is de commissie bezorgd dat de opleiding eigenlijk amper inzet nodig acht voor het werkplekleren. Samengevat zijn er onvoldoende garanties ingebouwd dat de leeromgeving elke student in staat stelt om het beoogde eindniveau te bereiken.

De commissie vindt dat de toetsing van de opleiding eerder klassiek wordt georganiseerd met menigmaal momentopnames tijdens formele examenperiodes.

Het is de commissie onduidelijk hoe de opleiding de graduele verwerving van de beheersingsniveaus zal beoordelen en tijdig bijsturen. Tevens zijn er nog veel vraagtekens aangaande de beoordeling van het werkplekleren. Het baart de commissie zorgen dat eenzelfde sjabloon zal gehanteerd worden als voor de professionele bacheloropleiding (wat nog niet ontwikkeld is op moment van toetsing) en er geen plan van aanpak nodig blijkt voor de begeleiding van de werkplekmentoren en de betrokken lectoren in het beoordelen van de student op de werkplek. Wat betreft de opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg vertrouwt de commissie op de jarenlange expertise van de hogeschool. Ze raadt wel aan om het opleidingsteam vertrouwd te maken met het bestaand instrumentarium en de kwaliteit van het werkplekleren van bij aanvang degelijk op te volgen.

Samengevat zijn er aangaande de leeromgeving en de toetsing nog te veel onduidelijkheden waardoor er onvoldoende vertrouwen is gegeven dat studenten het beoogde eindniveau kunnen realiseren. De commissie kreeg vooral een beeld van het algemene beleid van de hogeschool, maar de noodzakelijke vertaalslag naar het opleidingsbeleid en uitwerking van dit beleid naar de operationele werking van de opleiding ontbreekt. De commissie die de aanvraag van het samenwerkingsverband HBO5 AP-HZS voor de opleiding graduaat in de juridisch-administratieve ondersteuning heeft beoordeeld, brengt een negatief advies uit aan de NVAO. Zij baseert haar oordeel op het informatiedossier, de aanvullende documentatie en het toelichtend gesprek.

De commissie beveelt de opleiding aan:

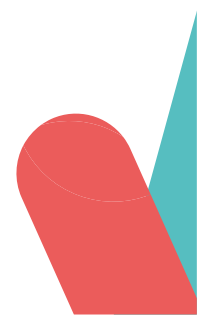
- een duidelijk kader uit te werken voor de beoogde leerresultaten met de eigen accenten die de opleiding wil leggen;
- een methodiek te ontwikkelen om het beginniveau van instromende studenten in te schalen en dit terug te koppelen met alle lectoren en een structurele aanpak van gedifferentieerd leren te garanderen;
- het werkplekleren degelijk uit te werken (met inbegrip van de professionalisering van de werkplekmentoren), in lijn met de visie van de hogeschool op werkplekleren, en de integratie ervan binnen het opleidingsprogramma transparant vast te leggen;
- de uitbouw van een hecht en voldoende groot opleidingsteam te verwezenlijken met een proactief professionaliseringsbeleid op maat van de opleiding;
- een representatieve vertegenwoordiging van het brede werkveld (onder meer via de werkveldcommissie) te borgen;
- een toetsbeleid te ontwikkelen in lijn met de opleidingsdoelstellingen en het profiel van de instromende studenten.

Den Haag, 26 april 2019

Namens de commissie ter beoordeling van de toets nieuwe opleiding voor de opleiding graduaat in de juridisch-administratieve ondersteuning van het samenwerkingsverband HBO5 AP-HZS,

Antonia Aelterman
(voorzitter)

Ruth DeVreese
(secretaris)

2 Rapportage van de bevindingen en overwegingen

2.1 Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau

Het beoogd eindniveau weerspiegelt qua niveau, oriëntatie en inhoud de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en/of het vakgebied worden gesteld aan de opleiding.

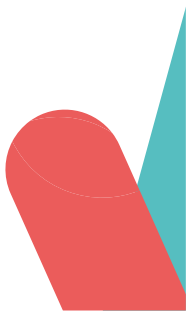
Bevindingen

Het graduaat in de juridisch-administratieve ondersteuning is een nieuwe (omgevormde) opleiding van 120 studiepunten uitgewerkt door het samenwerkingsverband HBO5 AP-HZS. De opleiding vertrekt van de erkende beroepskwalificatie juridisch deskundige en wordt omgevormd vanuit de HBO5-opleiding rechtspraak, ingericht sinds 2007 door het centrum voor volwassenenonderwijs (CVO) Provincie Antwerpen. De opleiding wordt in eerste instantie georganiseerd onder de vorm van een avondtraject in Antwerpen. Nadien is uitbreiding naar Mechelen en/of Turnhout mogelijk vernam de commissie. Verder constateert de commissie dat dit aanvraagdossier gezamenlijk is uitgewerkt door betrokken medewerkers van het CVO en van de hogeschool.

De opleiding wordt ingebed in het departement Management en Communicatie, waartoe ook de aanverwante professionele bacheloropleiding bedrijfsmanagement met afstudeerrichting rechtspraak behoort. Deze opleiding wordt geclusterd met de andere graduaatsopleidingen uit het studiegebied handelswetenschappen en bedrijfskunde. Hierdoor kunnen de graduaatsopleidingen kennis en ervaring delen over niveau 5. De inbedding in departementen met aanverwante bacheloropleidingen faciliteert volgens de hogeschool een expertisedeling tussen niveau 5 en niveau 6.

De opleiding heeft via een omgevingsanalyse een beroepstypologie opgemaakt voor dit vakdomein, rekening houdende met de actuele eisen vanuit het beroepenveld en vakgebied. Daaruit leidt de commissie af dat niveau 4 opleidt tot medewerkers die algemene administratieve ondersteuning bieden, niveau 5 tot juridisch-administratieve medewerkers en niveau 6 tot rechtspractici. Gegradueerden werken steeds onder toezicht van en in overleg met een leidinggevende en tijdens het gesprek verduidelijkte het opleidingsteam dat gegradueerden voornamelijk routinematige taken moeten kunnen uitvoeren. Dit is volgens de commissie in tegenspraak met de informatie uit het aanvraagdossier (o.m. de inhoud van de studiefiches), waar de focus voornamelijk ligt op het (autonoom) uitvoeren van juridische administratie waardoor het onderscheid met niveau 6 onduidelijk wordt. De commissie leidt af uit het aanvraagdossier dat het adviserende beroepenveld (onder de vorm van de werkveldcommissie) van deze graduaatsopleiding voornamelijk bestaat uit vertegenwoordiging vanuit de juridische sector. Nochtans zijn volgens de opleiding tal van andere organisaties (bijvoorbeeld bedrijven in de consultancy en KMO's) vragende partij voor deze gegradueerden. De commissie merkt tijdens het gesprek op dat de opleiding nogal overtuigd is zelf voldoende werkveldexpertise te bezitten omdat meerdere lectoren (nog) actief zijn in het beroepenveld waarbij er regelmatig naar eigen bevindingen wordt verwezen.

De commissie stelt verder vast dat de opleiding een missie heeft uitgewerkt voor deze opleiding, in lijn met de missie, visie en het beleid van de Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen (AP). De missie van de graduaatsopleiding is tot stand gekomen door de informatie uit de omgevingsanalyse, de input van de HBO5-lectoren en de werkveldcommissie. Bondig samengevat beoogt de opleiding (werkende) studenten op te leiden tot medewerkers met een sterke juridische en administratieve basiskennis en soft skills, die inzetbaar zijn in de brede juridische omgeving waarbij studenten tijdens de studieloopbaan kunnen rekenen op persoonlijke begeleiding en ondersteuning op maat.

De commissie peilde tijdens het gesprek hoe de algemene AP-pijlers geconcretiseerd worden in deze opleiding maar kreeg weinig verheldering.

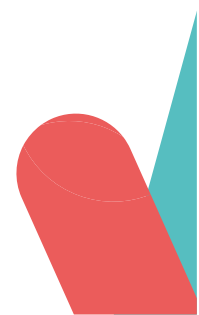
Het samenwerkingsverband engageerde zich actief in de Vlaanderenbrede taakgroep voor de formulering van de DLR (zie bijlage 2), gevalideerd door de NVAO op 18 februari 2019. Aangezien de inbreng van de opleiding werd gevalideerd binnen de DLR is besloten nog geen opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR) te ontwikkelen. Nochtans vernam de commissie dat de opleiding eigenlijk voorstander is om OLR te formuleren zodat de DLR duidelijker vertaald kunnen worden naar niveau 5 en in lijn met de eigen accenten. Het feit dat de OLR samenvallen met de DLR betekent dat de aftoetsing aan de descriptor van de Vlaamse Kwalificatiestructuur op niveau 5 en de afstemming met de beroepskwalificaties zijn uitgevoerd in de Vlaanderenbrede taakgroep DLR. Tot slot leest de commissie in het aanvraagdossier dat een eerste benchmark werd uitgevoerd met Nederlandse collega's uit de aanverwante bacheloropleiding voor de aftoetsing van de DLR aan internationale standaarden. Maar de commissie mist informatie tot welke resultaten deze benchmark geleid heeft.

Overwegingen

De commissie vindt het positief dat de opleiding is uitgewerkt in nauwe samenwerking met het betrokken CVO en de aanverwante bacheloropleiding. Dit heeft er volgens de commissie wel toe geleid dat de focus te sterk wordt gelegd op het ontwikkelen van de juridische vaardigheden (zie 2.2). De commissie twijfelt niet dat er voldoende terugkoppeling is geweest met het beroepenveld maar raadt aan om in de toekomstige werkveldcommissies een bredere vertegenwoordiging van het afnemend beroepenveld op te nemen. In datzelfde kader is het aan te raden om de missie van de opleiding te verscherpen, gezamenlijk met de meer representatieve werkveldcommissie, en studenten op te leiden die breed inzetbaar zijn in plaats van gegradueerden af te leveren die voornamelijk inzetbaar zijn in de juridische omgeving. Daarbij wil de commissie de opleiding wijzen op het belang om voldoende terugkoppeling te voorzien met het brede, externe beroepenveld om een breder perspectief te verkrijgen in plaats van overtuigd te zijn voldoende kennis en ervaring zelf te bezitten als beroepenveld (omdat betrokken lectoren professioneel actief zijn). Tevens is het belangrijk te borgen dat alle medewerkers op de hoogte zijn van het algemeen beleid van de hogeschool en hoe de AP-pijlers zich concretiseren in deze opleiding.

De commissie merkt dat het gesproken opleidingsteam zich goed bewust is van de differentiatie met andere opleidingen op niveau 4 en niveau 6. Dit is wel minder goed geëxpliciteerd in het aanvraagdossier en de commissie beveelt aan het verwachte eindniveau helder te communiceren met alle relevante stakeholders. Tevens is het aangewezen de leerresultaten voldoende duidelijk weer te geven in de ECTS-fiches (zie 2.2). Het is namelijk belangrijk voor de verdere ontwikkeling van de opleiding dat betrokken docenten, studenten als werkplekken eenzelfde visie delen over het beoogde eindniveau van de gegradueerde. De commissie vindt de clustering van de graduaatsopleidingen in een departement een goed uitgangspunt om gezamenlijk dit nieuwe niveau voor de hogeschool vorm te geven. Daarbij moedigt de commissie de formele samenwerking met de aanverwante bacheloropleiding aan, gehuisvest op dezelfde campus, om de differentiatie tussen beide opleidingen te verscherpen en te bewaken.

De commissie moedigt de opleiding aan om OLR te formuleren. De opleiding is zelf namelijk voorstander om op die manier een betere profilering van de opleiding te kunnen uitzetten. Een helder kader zal de opleiding ondersteunen in het scherp stellen van het beoogde eindniveau, wat een fundament vormt voor de uitwerking van een degelijke leeromgeving (zie 2.2) en een kwalitatieve toetsing (zie 2.3). Daarbij raadt de commissie aan om meer initiatief te nemen in het uitwisselen van internationale kennis en ervaring met gelijkaardige opleidingen wat de ontwikkeling van het graduaat ten goede zal komen.

Samengevat besluit de commissie dat het beoogd eindniveau de actuele eisen weerspiegelt die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en/of het vakgebied worden gesteld, mits de opleiding voldoende aandacht besteedt aan de ontwikkeling van administratieve vaardigheden buiten het juridische domein en hiervoor voldoende representatieve vertegenwoordiging garandeert in zowel de werkveldcommissie als de samenwerkingspartners voor het werkplekleren.

Oordeel: voldoende

2.2 Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving

De onderwijsleeromgeving maakt het voor studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

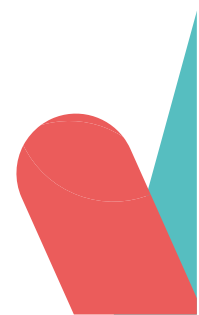
Bevindingen

Programma en onderwijsleervormen

De opleiding heeft de keuze gemaakt om zich te richten tot het huidige doelpubliek van de om te vormen HBO5-opleiding. Dat betekent dat een avondtraject (een modeltraject van zes semesters) wordt ingericht voor medewerkers uit de juridische sector die zich willen omscholen of willen doorgroeien en medewerkers uit andere sectoren die zich willen omscholen. Niet-werkenden en werkzoekenden passen ook in de prioritaire doelgroep die de hogeschool met deze opleiding wil aanspreken. Heroriënteerders en generatiestudenten behoren in eerste instantie niet tot het doelpubliek, aangezien de opleiding een zekere werkervaring van instromers verwacht. Het opleidingsteam verklaarde dat deze keuze mede is ingegeven omwille van het hoog aantal cursisten in de huidige om te vormen opleiding.

Op maat van de doelgroep heeft de opleiding praktijkgerichtheid en zelfregulering als de twee didactische uitgangspunten vooropgesteld om het programma vorm te geven. Concreet betekent dit dat de opleiding een directe link met de (eigen) praktijk van studenten wil leggen tijdens het leerproces. Daarnaast dienen studenten steeds meer verantwoordelijkheid te nemen over hun handelen om zo hun zelfregulerend vermogen op te bouwen. De commissie was hiervoor benieuwd naar de methodiek van de opleiding om het beginniveau van de instromers in te schalen en de te realiseren gedifferentieerde aanpak. De commissie vernam tijdens het gesprek dat een intake met de trajectbegeleider voorzien is, voornamelijk om een aangepast traject voor te stellen en mogelijke vrijstellingen toe te kennen. Het opleidingsteam vulde aan dat een lector bij de eerste les aandacht zal besteden aan het beter leren kennen van de klasgroep waarbij de motivatie, achtergrond, huidige functie, enz. van de studenten in kaart worden gebracht. Op basis van die informatie kunnen ervaringen tijdens de les gebruikt worden of kunnen gedifferentieerde taken worden voorzien, afhankelijk van de sector waarin ze werkzaam zijn. De commissie constateert echter dat een structurele aanpak aangaande het inschalen van het beginniveau en de terugkoppeling met alle lectoren om gedifferentieerd te werken ontbreekt.

De commissie ging verder in op de organisatie van de opleiding. Het programma is opgebouwd rond vier leerlijnen: communicatieve en professionele vaardigheden, juridische basiskennis en –vaardigheden, administratieve vaardigheden en werkplekleren. Binnen de leerlijn communicatieve en professionele vaardigheden, 16 studiepunten, ligt de focus op zakelijke en juridische communicatie en juridisch Frans. Volgens de opleiding is de keuze voor het Frans ingegeven door het beroepenveld en gericht op het vervolgetraject naar de aanverwante professionele bacheloropleiding. Er wordt geen basistest van het Frans afgenomen om het startniveau in te schalen. Engels is niet opgenomen in het onderwijsprogramma aangezien dit minder relevant bleek volgens de betrokken stakeholders (maar nochtans wel gevraagd wordt in de DLR).

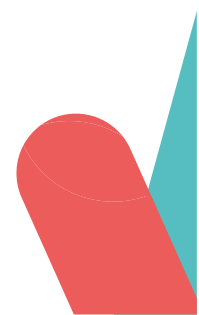
De opleiding hecht wel veel belang aan de Nederlandse talenkennis (waarvoor een oriënterende proef wordt afgenomen, zie verder). De sterke nadruk op Nederlandse en Franse talenkennis is volgens de opleiding onderscheidend ten aanzien van gelijkaardige graduaatsopleidingen. Bovendien krijgen de soft skills, nochtans vermeld in de DLR, weinig aandacht binnen het programma.

Binnen de leerlijn juridische basiskennis- en vaardigheden, bestaande uit 51 studiepunten, worden (de evoluties in) de verschillende rechtstakken van het Belgisch recht en de basisregels voor de raadpleging en het correcte gebruik van juridische teksten aangeleerd. De commissie stelde vast dat - onder verwijzing naar de meegeedeelde studiefiches en het daarin verwachte eindniveau - heel specifieke juridische vakkennis aangebracht wordt waardoor het onderscheid met de aanverwante bacheloropleiding vervaagt. Verder constateert de commissie dat de leerlijn administratieve vaardigheden gering is, in totaal 13 studiepunten, en zich beperkt tot de basis van boekhouden, ICT en office skills. Het gewicht dat wordt toegekend aan de juridische leerlijn is niet in proportie met de geringe aandacht voor de leerlijn administratie in dit programma (dat toch zou voorbereiden op een profiel waarin beide gerealiseerd worden).

De leerlijn werkplekleren tot slot bestaat uit 40 studiepunten, waarmee de opleiding voldoet aan de decretale vereiste van minimaal een derde aandeel werkplekleren. Het werkplekleren wordt zoveel mogelijk op de werkplek zelf uitgevoerd. De opleiding denkt bijvoorbeeld een taak te geven tijdens een opleidingsonderdeel waarna de student die dient uit te voeren op de werkplek. De opleiding rekent er namelijk op dat het merendeel van de studenten werkzaam zal zijn in de juridische sector en in staat is om de aangeleverde taken uit te voeren op de werkplek. Daarnaast wil de opleiding studenten kennis laten maken met de brede juridische sector waarbij ze bijvoorbeeld een werkplek dienen te bezoeken waarmee ze niet vertrouwd zijn en daarover nadien een reflectie maken. De terugkoppeling van de exploratie van de verschillende werkplekken wordt gedeeld in de klasgroep, waardoor elke student een brede kijk verkrijgt op het beroepenveld volgens de opleiding.

De twee laatste semesters van het programma is het de bedoeling om langere tijd naar een werkplek (rechtbank, parket en notariskantoor vermeldt het aanvraagdossier) te gaan voor de geïntegreerde verwerving en toetsing van kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes. Studenten dienen een portfolio aan te leggen dat evolueert van reflecties over de eigen professionele persoonlijkheid naar reflecties over het werkveld. Studenten kunnen zelf een werkplek kiezen op basis van een lijst van de opleiding of een eigen voorstel doen waarna de coördinator werkplekleren nagaat of die plek voldoet aan de vooropgestelde kwaliteitscriteria. Het is mogelijk dat een student het werkplekleren volledig uitvoert op de eigen werkplek, op voorwaarde dat hij/zij niet begeleid mag worden door de rechtstreeks leidinggevende en de opleiding de vooropgestelde criteria zal bewaken. Wanneer ze niet actief zijn in de sector zullen ze wellicht in het laatste jaar een andere job moeten vinden om het werkplekleren daadwerkelijk uit te kunnen voeren. De opleiding voorziet begeleiding om een CV op te stellen en het voeren van een sollicitatiegesprek in de zoektocht naar een geschikte werkplek.

Voor de samenwerking met werkplekken vernam de commissie dat de opleiding in eerste instantie de werkplekken zal contacteren waarmee al een relatie bestaat vanuit de aanverwante bacheloropleiding. Om deze werkplekken vertrouwd te maken met het nieuw profiel denkt de opleiding eraan een infobrochure op te maken of eventueel een info-avond te organiseren. Voorts peilde de commissie op welke manier de opleiding zal opvolgen of er voldoende leerkanalen zijn en welke inhoud de student leert op de werkplek. Dit zal wellicht verlopen via een tussentijds gesprek verduidelijkt de opleiding, maar dit dient nog verder uitgewerkt te worden.

De commissie merkt dat de opleiding nog geen duidelijk beleid heeft ontwikkeld op welke manier het werkplekleren optimaal zal verlopen voor de beroepsactieve studenten en hoe de opleiding het leren op de werkplek borgt. De commissie mist tastbare informatie (bijvoorbeeld via de ECTS-fiches) over de wijze waarop de terugkoppeling van het werkplekleren met het opleidingsprogramma verloopt. Tot slot mist de commissie de algemene visie van de hogeschool omtrent werkplekleren (uitgewerkt in een nota die de commissie heeft kunnen inkijken) in de operationalisering van het werkplekleren binnen deze opleiding.

De commissie bestudeerde de aangeleverde ECTS-fiches en merkte op dat de onderwijs- en leervormen klassiek zijn en gelijkaardig aan de professionele bacheloropleiding. De opleiding erkende dit en ziet het uitwerken van het didactisch concept nog als een werkpunt. De opleidingscoördinator is verantwoordelijk om het didactisch concept in de ECTS-fiches te borgen. In het aanvraagdossier heeft de opleiding het beheersingsniveau van de leerdoelen per DLR en per opleidingsonderdeel gevisualiseerd maar de concretisering ervan ontbreekt en het gesprek bracht hierover weinig verheldering. Verder las de commissie in een aantal ECTS-fiches dat elke les een deel van de syllabus of andere documentatie op papier wordt overhandigd aan studenten. Op welke manier de inhoud van de leermaterialen wordt aangemaakt of gecontroleerd of het consistent is met het beoogde niveau van deze opleiding blijft de commissie nog onduidelijk. Op de vraag hoe de opleiding tegenover afstandsleren en blended leren staat werd de meerwaarde van contactonderwijs onderstreept. Een duidelijke visie ontbreekt echter.

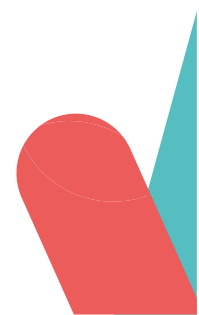
Studentenbegeleiding

De hogeschool heeft een centraal beleid uitgewerkt voor studentenbegeleiding met een gedeelde verantwoordelijkheid tussen de hogeschool, het departement en de opleiding. De basisvoorwaarden voor de studievoortgang, de generieke competenties en de opleidingsspecifieke competenties zijn de drie domeinen waarin maatwerk wordt geleverd. De commissie stelt vast dat diverse ondersteuners, elk met hun specialisatie, hierin betrokken zijn. De EVC-procedure is uitgewerkt door de Associatie Universiteit en Hogescholen Antwerpen met de centra voor volwassenenonderwijs uit het samenwerkingsverband. Voor EVK wordt de hogeschoolprocedure gevolgd. Studenten worden bij de doorloop van deze procedures ondersteund door de trajectbegeleider van de opleiding. De commissie las dat studenten tijdens hun graduaatsopleiding al opleidingsonderdelen kunnen opnemen uit de bacheloropleiding.

De opleiding zal een oriënterende proef rond geletterdheid organiseren waarna studenten een niet-bindend advies ontvangen. Studenten die niet slagen kunnen taallessen volgen bij de hogeschool zelf of bij partners. Daarbij kunnen ze het advies krijgen om een aangepast programma, met verminderde studielast, te volgen. Daarnaast worden alle eerstejaarsstudenten verondersteld deel te nemen aan de LEMO-test, die de leercompetenties en motivatiekenmerken detecteert, maar niet bekend blijkt bij het gesproken opleidingsteam. Studenten ontvangen feedback met tips ter verbetering van de leervaardigheden en studiemotivatie. Studenten met aandachts- en/of werkpunten worden uitgenodigd voor een gesprek met de studiebegeleider. Tot slot constateert de commissie dat de hogeschool werkt aan een digitaal studentvolgsysteem, zodat studenten en betrokken medewerkers de opvolging van de kwalitatieve componenten van de studieloopbaan kunnen monitoren.

Personeel

Onderwijsopdrachten worden uitgevoerd door inkantelende medewerkers uit de huidige HBO5-opleiding en door medewerkers van de aanverwante bacheloropleiding. De opleiding vindt het belangrijk dat de lectoren nog in het beroepenveld actief zijn, er nauwe professionele banden mee hebben of beschikken over praktijkervaring door vorige functies.

Nieuwe lectoren worden vertrouwd gemaakt met een basismodule didactiek en verder zal de hogeschool inzetten op een professionaliseringstraject waarbij de digitale leeromgeving Digitap, activerend lesgeven en activerend lesmateriaal ontwerpen aan bod komen evenals de begeleiding en beoordeling van het werkplekleren.

Lectoren dienen met de professionalisering punten te verzamelen, in verhouding met hun onderwijsopdracht, wat wordt meegenomen in de algemene evaluatiecyclus van de hogeschool. De commissie was benieuwd hoe het opleidingsteam zal samenwerken om de nieuwe (omgevormde) opleiding vorm te geven en de coherentie tussen de opleidingsonderdelen zal bewaken. De opleiding rekent daarvoor voornamelijk op de individuele kwaliteiten van de docenten. Er is nog geen systematiek uitgewerkt om de verschillende onderwijs- en leervormen onderling af te stemmen en op maat van de profielen van de instromers (met een gedifferentieerde aanpak naargelang de voorkennis).

Wat betreft de kwantiteit van het personeel schat de opleiding 0,55 VTE in te zetten voor een instroom van 40 studenten. Daarbij worden nog medewerkers ingezet opdat studenten het diploma kunnen behalen in de nog lopende HBO5-opleiding waardoor de totale personeelsbehoefte in het eerste opleidingsjaar op 1,38 VTE wordt voorzien. Wanneer de graduaatsopleiding volledig operationeel is, raamt de opleiding een inzet van 1,34 VTE. De opleiding verduidelijkt tijdens het gesprek dat ze overtuigd is hiermee voldoende te hebben voor de invulling van het programma, mede door de invoering van het werkplekleren in de opleiding. De opleiding meent namelijk maar een beperkte begeleiding te moeten voorzien voor het werkplekleren en de opvolging ervan via het portfolio. Ze verwees daarbij naar de aanverwante bacheloropleiding, waar beperkt inzet is voorzien voor de begeleiding van 90 studenten tijdens de stage.

Voorzieningen en investeringen

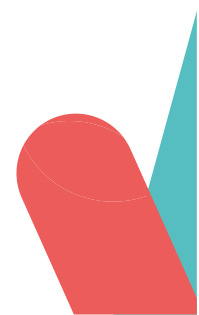
De opleiding is gehuisvest op de campus Spoor Noord Noorderplaats te Antwerpen, waar ook de andere avondtrajecten van zowel graduaats- als bacheloropleidingen plaatsvinden. De campus beschikt over moderne faciliteiten om onderwijs te verstrekken en studenten kunnen in de bibliotheek de databanken en relevante tijdschriften (zoals Jura en rechtskundige weekbladen) consulteren. De hogeschool heeft gekozen voor de implementatie van een e-campus, waardoor lectoren en studenten op de campus en thuis beschikken over alle elektronische faciliteiten van de hogeschool. De digitale leeromgeving, Digitap, wordt gebruikt onder andere voor de verspreiding van lesmateriaal, het beheer van portfolio's, het digitaal toetsen, de communicatie met de studenten en de uitbouw van het blended leren.

Tot slot stelt de commissie vast dat de algemeen directeur van de hogeschool, via de verklaring op eer, formeel bevestigt om de nodige middelen en het personeel te voorzien voor de inrichting van de nieuwe (omgevormde) opleiding.

Overwegingen

Programma met onderwijs- en leervormen

De commissie heeft begrip voor de keuze van de hogeschool, om de opleiding te starten in een avondtraject voornamelijk gericht op werkstudenten. Echter, de concretisering van het programma is onvoldoende uitgewerkt en onvoldoende gericht op die doelgroep. De opleiding gaat te veel uit van de individuele benadering van de lector, die wellicht rekening zal houden met de aanwezige kennis en ervaring van de student, maar waarbij formele onderlinge uitwisseling thans ontbreekt. Daarbij zijn de didactische uitgangspunten van praktijkgerichtheid en zelfregulering, die de commissie waardeert, onvoldoende toegespitst op de doelgroep. De reeds aanwezige kennis en ervaring van de studenten wordt niet gestructureerd in kaart gebracht, en de onderwijs- en leervormen zijn te weinig afgestemd op de reeds aanwezige competenties.

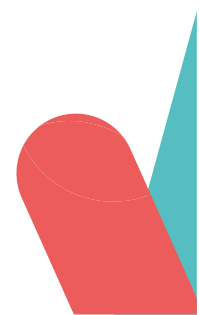

De commissie merkt op dat het opleidingsteam weinig waarde hecht aan het inschalen van begincompetenties en blijkt niet op de hoogte te zijn van de bestaande methodieken binnen de hogeschool.

Het programma is opgebouwd rond vier leerlijnen die een graduele opbouw beogen. Het is de commissie onduidelijk hoe de beheersingsniveaus gradueel zullen opgebouwd worden. Zeker omdat de opleiding studenten met een zekere professionele maturiteit verwacht en gedifferentieerd wil werken is het belangrijk om hiervoor een structurele aanpak uit te werken. De vier leerlijnen lijken de commissie eerder een clustering van opleidingsonderdelen. Daarbij is het opvallend welk gewicht de opleiding toekent aan de leerlijn van juridische basiskennis- en vaardigheden. De verwachtingen aangaande juridische basiskennis- en vaardigheden liggen – zeker in verhouding tot de leerlijn administratieve vaardigheden - hoog voor deze opleiding, wat de opleiding beaamde tijdens het gesprek en wellicht niet zo sterk tot uitvoering zal gebracht worden zoals vermeld in de ECTS-fiches. Binnen de leerlijn van communicatieve en professionele vaardigheden vraagt de commissie te overwegen zowel Engels als Frans in te voeren. Uiteindelijk worden de studenten opgeleid in de grootstedelijke context van Antwerpen, waar Engels ook belangrijk is op de werkvloer (en wat in lijn is met de gevalideerde DLR). Tevens dient de opleiding na te denken over een inschaling van het taalniveau voor dergelijke profielen, die mogelijk zelfs Engels of Frans hanteren op de eigen werkplek, om gedifferentieerd leren aan te kunnen bieden. De opleiding beaamde zelf dat het belangrijk is te zorgen dat de opleiding een effectieve meerwaarde vormt voor studenten die reeds professioneel actief zijn om 's avonds naar de les te komen. De commissie vindt de leerlijn administratieve vaardigheden te beperkt uitgewerkt voor deze graduaatsopleiding.

Wat betreft de leerlijn werkplekleren zijn er nog te veel vraagtekens op moment van toetsing. De commissie mist de overeenstemming met de algemene visie van het werkplekleren van AP. Daarbij heeft de commissie onvoldoende informatie over de manier waarop het werkplekleren zal bijdragen aan het behalen van het beoogde eindniveau en hoe de opleiding het werkplekleren op (eigen) werkplekken zal organiseren, begeleiden en beoordelen (zie 2.3). Het is raadzaam niet enkel te vertrekken van reeds bestaande contacten uit andere opleidingen maar een representatieve vertegenwoordiging voor de afnemers van het nieuwe profiel te garanderen. De opleiding ziet volgens de commissie het werkplekleren meer als een stage, waarbij studenten op de werkplek uitvoeren wat ze al kunnen en waarbij volgens de opleiding beperkte (tot geen) begeleiding vanuit de hogeschool nodig is. Daarnaast beveelt de commissie aan om transparant, voor aanvang van de opleiding, de organisatie van het werkplekleren voor werkstudenten te communiceren, meer bepaald in welke mate het vereist is dat ze van job dienen te veranderen om het beoogde eindniveau van het graduaat te kunnen behalen.

Samengevat borgt de opzet van de leerlijnen volgens de commissie geen graduele opbouw naar beheersingsniveaus maar zijn ze een clustering van (bestaande) opleidingsonderdelen. Waarbij het duidelijk is dat de opleiding vasthoudt aan de bestaande juridische opleidingsonderdelen en voornamelijk de nadruk legt op een eenvoudige doorstroom naar de aanverwante bacheloropleiding. Nochtans wordt de bacheloropleiding (nog) niet in avondtraject aangeboden. De commissie beveelt aan om de leerlijnen met de diverse opleidingsonderdelen goed af te stemmen in co-creatie met het brede beroepenveld en niet uit te gaan van bestaande programma's en eigen veronderstellingen. Daarbij is het belangrijk om de ECTS-fiches nauwgezet uit te werken waarbij het voor een opleiding op niveau van hogeschool niet meer aan de orde is om leermaterialen op papier tijdens de les te verspreiden. Integendeel, een sterke inzet op een blended ondersteuning voor werkstudenten is aangewezen, waarbij ze zelfstandig kennis kunnen verwerven en tijdens de lesactiviteiten de verworven kennis kunnen toepassen.

Studentenbegeleiding

De commissie vertrouwt op een adequate studentenbegeleiding vanuit de hogeschool. De hogeschool beschikt hiervoor over diverse ondersteuners en kwalitatieve instrumenten. Echter, het opleidingsteam is onvoldoende op de hoogte van mogelijkheden aangaande studentenbegeleiding. De commissie beveelt aan dat de ondersteuners van de studentenbegeleiding en de opleiding nauwer samenwerken om een degelijke begeleiding op maat van deze opleiding uit te werken. Het inschalen van het beginniveau en de communicatie ervan met alle docenten, mogelijk via het digitaal studentvolgsysteem, zal ervoor zorgen dat de opleiding haar didactische principes van praktijkgerichtheid en zelfregulering kan nakomen. Verder is de commissie positief dat de opleiding studenten wil begeleiden in de doorstroom naar de professionele bacheloropleiding maar vraagt ze zich af waarom de opleiding studenten al opleidingsonderdelen uit de bacheloropleiding wil laten opnemen tijdens hun graduaatsopleiding.

Personeel

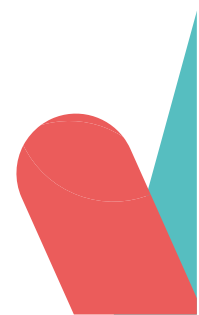
De commissie is positief over het belang dat de opleiding hecht aan werkveldexpertise bij de in te zetten medewerkers. Voorts spreekt de commissie haar waardering uit over het aanvangsbeleid voor nieuwe lectoren en het professionaliseringstraject met punten wat gebruikt wordt in de functioneringscyclus. Echter, de concretisering van het professionaliseringstraject specifiek voor deze opleiding is nog onduidelijk. Daarbij beveelt de commissie aan werk te maken van de uitbouw van een hecht opleidingsteam, die voorziet in voldoende onderlinge afstemming om de nieuwe (omgevormde) opleiding kwalitatief vorm te geven en uit te rollen. De commissie adviseert om alle betrokken medewerkers op de hoogte te stellen van het algemene beleid van de hogeschool en dit om te zetten in een gedragen en praktisch uitgewerkt beleid op maat van de nieuwe graduaatsopleiding.

Thans lijkt het erop dat een zeer divers team met beperkte percentages wordt samengesteld waardoor het moeilijk wordt om een duurzame graduaatsopleiding uit te bouwen en bij te sturen (wat zeker nodig zal zijn in de beginfase van de opleiding). De opleiding heeft volgens de commissie onvoldoende zicht op welke inzet een kwalitatief werkpleklers als onderwijs- en leervorm vergt. Het baart de commissie zorgen dat de opleiding alludeert naar stages waarvoor amper personeelsinzet wordt voorzien. Werkpleklers in een graduaatsopleiding is significant verschillend van een 'normale' bachelorstage en zal, zeker in de beginfase van de opleiding, extra inzet vergen om te garanderen dat studenten effectief kunnen leren op de werkplekken, om de mentoren van de werkplekken te begeleiden in die nieuwe rol en om het profiel van de nieuwe studenten voldoende helder te stellen in de werkplekken.

Voorzieningen en investeringen

De commissie is overtuigd dat de studenten terecht komen in moderne voorzieningen en gebruik kunnen maken van de faciliteiten. De commissie raadt wel aan om de mogelijkheden van blended leren verder te exploreren voor deze graduaatsopleiding. Wat betreft de investeringen voor nodige middelen en personeel heeft de commissie haar twijfels. De personeelsinzet voor deze nieuwe opleiding is zeer summier en houdt onvoldoende rekening welke inspanningen werkpleklers vergen, zowel naar begeleiding van studenten, kwalitatieve terugkoppeling met het onderwijsprogramma als de screening en de professionalisering van de werkplekken.

Samengevat lijkt het alsof de om te vormen opleiding een 'light'-versie is van de aanverwante professionele bacheloropleiding met daarbij zoveel mogelijk behoud van de inhoud van de juridische opleidingsonderdelen uit de om te vormen opleiding. Werkpleklers is onvoldoende uitgewerkt en het lijkt alsof de opleiding dit voornamelijk beschouwt als een stage, waarvoor geen personeelsinzet dient te worden voorzien omdat de student operationeel actief is op de (eigen) werkplek.

Samengevat ligt er nog te veel ontwikkelwerk voor de boeg met veel goede intenties maar zonder een (plan tot) gestructureerde aanpak. Daardoor oordeelt de commissie dat er onvoldoende vertrouwen is gegeven dat de vooropgestelde leeromgeving studenten in staat stelt het beoogde eindniveau te bereiken.

Oordeel: onvoldoende

2.3 Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van beoordeling, toetsing en examinering, waardoor zij nagaat of de beoogde leerresultaten worden bereikt.

Bevindingen

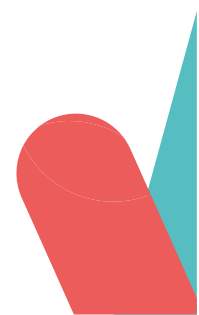
Het toetsstelsel van de opleiding dient nog vorm gegeven te worden leidt de commissie af uit het aanvraagdossier. De opleiding rekent hiervoor op ondersteuning vanuit de dienst onderwijs en onderzoek op het vlak van toetsing en de uitbouw van de competentiematrix. De voornaamste toetsvormen in de eerste vier semesters bestaan uit kennistoetsen, vaardigheidstoetsen hand off en simulatie vaardigheidstoetsen. Aangaande de betrouwbaarheid van het toetsen verduidelijkt de opleiding dat elke lector voor het uitvoeren van de toetsing een verbeter sleutel dient te maken die wordt gescreend door de opleidingscommissie, ondersteund door de dienst onderwijs en onderzoek. In de ECTS-fiches zijn de evaluatiecriteria geëxpliciteerd volgens de opleiding zodat de beoordelingsmethodieken transparant zijn voor de studenten.

De commissie ging vervolgens dieper in op de beoordeling van het werkplekleren. Er wordt eenzelfde sjabloon uitgewerkt zoals gangbaar in de bacheloropleiding, wat volgens de opleiding de werkplekmentoren ondersteunt zodat ze zich maar één systeem dienen eigen te maken. De studenten krijgen op voorhand inzicht in dit beoordelingsformulier zodat ze op de hoogte zijn van de wijze waarop ze beoordeeld worden. De werkplekmentor dient een score toe te kennen aan de hand van het beoordelingsformulier. Er is tevens een gesprek met de verantwoordelijke(n) van de opleiding. De werkplekmentor heeft medezeggenschap in het oordeel van de student maar het toekennen van de score is de eindverantwoordelijkheid van de opleidingscommissie. Daarbij vernam de commissie dat de beoordeling van het werkplekleren een specifieke situatie betreft binnen deze opleiding aangezien het merendeel van de lectoren actief is in het beroepenveld. Dit is volgens de opleiding de verklaring waarom afstemming met het beroepenveld aangaande het toetsbeleid niet is uitgevoerd. Tevens merkt de commissie dat de opleiding geen visie heeft op welke manier ze werkplekmentoren zal begeleiden in de beoordeling van deze nieuwe onderwijs- en leervorm.

Hoe de beoordeling concreet zal gebeuren bij studenten die actief zijn op de eigen werkplek is nog onduidelijk. Tot slot worden de gedragsindicatoren getoetst via een reflectie- of portfolio-opdracht. Maar er is geen verdere informatie beschikbaar over de begeleiding en de personeelsinzet die hiervoor voorzien wordt.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat er nog heel wat onduidelijkheden zijn aangaande het systeem van toetsing, beoordeling en examinering. De beoordeling wordt grotendeels klassiek georganiseerd met momentopnames tijdens formele examenperiodes. Het is de commissie onduidelijk hoe de opleiding de graduele verwerving van de beheersingsniveaus zal beoordelen en tijdig bijsturen. Tevens zijn er nog veel vraagtekens aangaande de beoordeling van het werkplekleren.

De didactische uitgangspunten van de opleiding - praktijkgerichtheid en zelfregulering - ziet de commissie onvoldoende vertaald in de aanpak van de toetsing. Daarom beveelt de commissie aan te starten met de uitwerking van een duidelijk toetsbeleid, in lijn met het algemene beleid van AP en op maat van deze opleiding. Het is aangewezen om de uitwerking van het toetsbeleid (en de concretisering ervan) af te stemmen met het brede werkveld met representatieve vertegenwoordiging (zoals eerder aangehaald). Bij de uitwerking van het toetsbeleid dient de opleiding voldoende rekening te houden met het profiel van de instromende studenten. De toetsen dienen getest te worden op validiteit, betrouwbaarheid en transparantie.

De commissie zag in het aanvraagdossier en tijdens het toelichtend gesprek enkel een vage weergave van het algemene toetsbeleid van de hogeschool. Er kwam onvoldoende concretisering naar het toetsbeleid, principes en opzet aangaande het niveau van de graduaatsopleiding. Samengevat heeft de commissie onvoldoende vertrouwen dat de graduaatsopleiding beschikt over een adequaat systeem van beoordeling, toetsing en examinering waardoor zij kan nagaan of de beoogde leerresultaten worden bereikt. Daarbij beveelt ze de opleiding aan om in eerste instantie de leerresultaten scherp te stellen en nadien het toetsbeleid uit te werken op maat van de opleiding. Hierbij dient voldoende aandacht te gaan naar de transparante beoordeling van het werkplekleren en de professionalisering van betrokken beoordelaars (zowel lectoren als werkplekmentoren).

Oordeel: onvoldoende

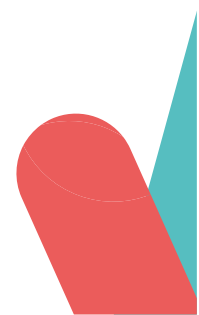
2.4 Generieke kwaliteitswaarborg 4: opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg

De opzet en de organisatie van de interne kwaliteitszorg is gericht op een systematische borging en verbetering van de opleiding waar de relevante stakeholders bij betrokken worden.

Bevindingen

Sinds academiejaar 2014-2015 is binnen de werkgroep Kwaliteitsontwikkeling HBO5, samen met de kwaliteitsmedewerkers van de centra voor volwassenenonderwijs, een kwaliteitssysteem ontwikkeld op maat van de graduaatsopleidingen. Het gangbare kwaliteitssysteem bestaat uit drie pijlers, zijnde het AP-kwaliteitswiel (cyclisch kwaliteitsformat gebaseerd op de PDCA-cyclus), de kwaliteitsontwikkeling van de opleiding (ondersteund door de dienst onderwijs en onderzoek) en de monitoring en evaluatie van de kwaliteit (ondersteund door de dienst kwaliteit, planning en organisatie). Medewerkers, studenten, alumni en het werkveld worden betrokken in de interne kwaliteitszorg.

Verder leest de commissie in het aanvraagdossier dat elke opleiding een eigen beleid ontplooit in functie van de borging en ontwikkeling van de kwaliteit van haar onderwijs. Er wordt een actieplan opgemaakt waarvan de uitvoering wordt gemonitord via het BeleidsOpvolgingsSysteem (BOS) van de hogeschool. De in-, door- en uitstroom, met uitval van de studenten, worden gemonitord op basis van kwantitatieve indicatoren en leveren input met betrekking tot het studierendement van de verschillende doelgroepen. De analyses worden ter beschikking gesteld aan de opleiding, zodat de haalbaarheid van het curriculum en het gerealiseerde eindniveau, de onderwijsorganisatie, de begeleiding op maat en dergelijke meer objectief kunnen besproken worden. Dit zijn objectieve meetgegevens die gebruikt worden in de opleidings- en werkveldcommissie. Maar het lijkt alsof de opleiding zelf weinig vertrouwd is met het bestaand instrumentarium van de hogeschool en dit niet toepast in de uitwerking van het programma en de beoordeling (zie 2.2 en 2.3).

Voorts stelt de commissie vast dat de hogeschool de eerste jaren de opleiding zal monitoren en op vlak van kwaliteitsontwikkeling zal ondersteunen vanuit het departement en de ondersteunende diensten. Er worden twee evaluatierondes ingericht: in 2022-2023 wordt generieke kwaliteitswaarborg 3 beoordeeld en in 2023-2024 worden generieke kwaliteitswaarborgen 1 en 2 beoordeeld. Na deze overgangsfase volgt een jaarlijkse evaluatie, op een welbepaald thema, afgestemd op de eigenheid van de graduaatsopleidingen. Zo is er naast het thema van de leeromgeving aandacht voor specifieke onderwerpen zoals werkpleklers en begeleiding op maat. De opleiding weet op voorhand welk thema aan bod komt. Daaruit volgen adviezen en werkpunten die door de opleiding worden vertaald in acties op korte en langere termijn, wat verder wordt opgevolgd door het BOS en waarbij de dienst onderwijs en onderzoek ondersteuning voorziet bij de realisaties van de acties. Tot slot vernam de commissie dat de opleidingscommissie kwaliteitszorg in haar takenpakket heeft en via overleg met de andere opleidingshoofden van de graduaatsopleidingen een visie gaan ontwikkelen over de kwaliteitsbewaking van dit niveau 5, nieuw voor de hogeschool.

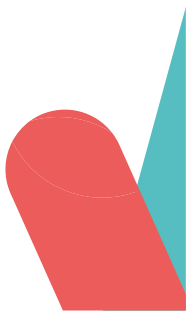
Overwegingen

De commissie heeft vertrouwen in de jarenlange ervaring van de hogeschool met betrekking tot de opzet en organisatie van de kwaliteitszorg. Het is positief dat de hogeschool reeds geruime tijd actie heeft ondernomen om het gangbare kwaliteitssysteem af te stemmen op de inkantelende graduaatsopleidingen. Daarbij is de commissie tevreden dat de hogeschool de eigenheid van de graduaatsopleidingen waardeert en in de kwaliteitszorg bewaakt. De commissie stelt vast dat de opleiding beroep doet op een werkveldcommissie, om via externe stakeholders het programma te evalueren en bij te sturen, maar zoals eerder aangehaald is het aangewezen een representatieve vertegenwoordiging van het afnemend beroepenveld te borgen.

De commissie vraagt om het werkpleklers van bij aanvang nauwgezet te monitoren en te evalueren, in samenwerking met alle stakeholders. Dit is een nieuwe onderwijs- en leervorm voor de hogeschool, die van bij aanvang goed opgevolgd dient te worden. Tot slot meent de commissie dat de in-, door- en uitstroomanalyses degelijke inzichten zullen geven om de opleiding verder vorm te geven en gebruikt kunnen worden om de onderwijs- en leervormen gedifferentieerd en op maat van de doelgroep te ontwikkelen. De hogeschool dient het opleidingsteam vertrouwd te maken met het bestaand instrumentarium om alle betrokken lectoren, geruime tijd voor de start van de opleiding, objectieve informatie te geven om de onderwijs- en leervormen doordacht uit te werken op maat van de instromers.

De commissie besluit dat de opzet en de organisatie van de interne kwaliteitszorg gericht zijn op een systematische borging en verbetering van de opleiding waar de relevante stakeholders bij betrokken worden.

Oordeel: voldoende

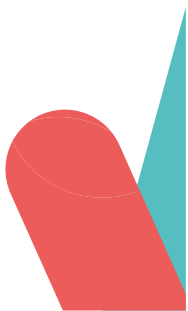

2.5 Eindoordeel

De commissie beoordeelt twee generieke kwaliteitswaarborgen als onvoldoende en bijgevolg is ook het eindoordeel voor de opleiding graduaat in de juridisch-administratieve ondersteuning onvoldoende.

De focus van de graduaatsopleiding ligt sterk op het ontwikkelen van juridische vaardigheden. De opleiding heeft zich gespiegeld aan de huidige HBO5-opleiding en de aanverwante bacheloropleiding in het bedrijfsmanagement met afstudeerrichting rechtspraak. Daarbij is afstemming met het beroepenveld voornamelijk uitgevoerd met vertegenwoordigers van de juridische sector. Aangezien de DLR zijn gebruikt als basis voor het beoogd eindniveau is dit voldoende voor de commissie. Nochtans is de opleiding zelf voorstander om OLR te formuleren. Dit zou volgens de commissie een meer duidelijke basis vormen voor de verdere uitwerking van de opleiding. Want wat betreft de leeromgeving en de toetsing ligt nog te veel ontwikkelwerk voor de boeg waarvoor geen plan van aanpak is uitgewerkt met nog tal van onduidelijkheden.

Het lijkt de commissie aangewezen om het bestaand en kwalitatief instrumentarium van de hogeschool aangaande de opzet en de organisatie van de interne kwaliteitszorg bekend te maken bij de betrokken medewerkers en degelijk in te zetten voor deze graduaatsopleiding. Samengevat heeft de commissie onvoldoende tastbare informatie verkregen dat instromende studenten het beoogde eindniveau kunnen bereiken. De commissie vertrouwt op de deskundigheid van het opleidingsteam en de ondersteunende diensten om op basis van het gesprek en de informatie uit het adviesrapport een degelijk antwoord te bieden aan haar geformuleerde zorgpunten. Voldoende personeelsinzet (met werkveld- en didactische expertise alsook vertrouwdheid met het beleid van de hogeschool) voor zowel de ontwikkeling als de uitrol van het graduaat in de juridische-administratieve ondersteuning is een cruciaal punt in het welslagen van deze opleiding.

3 Beoordelingsproces

De beoordeling werd uitgevoerd aan de hand van het “Kader Toets Nieuwe HBO5-Opleiding (omvorming)”, zoals bekrachtigd door de Vlaamse regering op 28 april 2017.

De commissie heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Voorafgaand aan het vooroverleg heeft elk commissielid de eerste indrukken opgemaakt en werden prioritaire vragen opgesteld.

Tijdens een vooroverleg op 21 maart 2019 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en heeft zij tevens het toelichtend gesprek voorbereid.

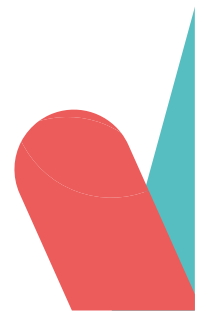
Het toelichtend gesprek vond plaats op een opleidingsonafhankelijke locatie te Brussel op 21 maart 2019 om 10 uur. De onderstaande gesprekspartners namen hieraan deel:

- **Ann Heremans;**
- **Katrien Jacobs;**
- **Ernie Kasprzak;**
- **Roselien Leens;**
- **Reiner Tijs;**
- **Nancy Van den Brande.**

Tijdens dit gesprek zijn de vraagpunten van de commissie aan de orde gesteld.

Tijdens een besloten nabespreking op 21 maart 2019 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en vertaald naar een oordeel op de vier generieke kwaliteitswaarborgen en een eindoordeel. De commissie heeft deze conclusie in volledige onafhankelijkheid genomen.

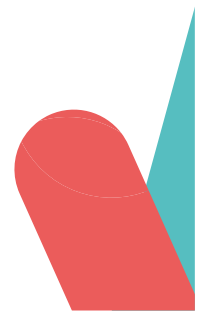
Het totaal aan beschikbare gegevens is verwerkt tot een ontwerp van adviesrapport dat naar alle commissieleden werd verstuurd. De feedback van de commissieleden is verwerkt. Het door de voorzitter vastgestelde adviesrapport werd naar de NVAO gestuurd op 26 april 2019.

4 Overzicht oordelen

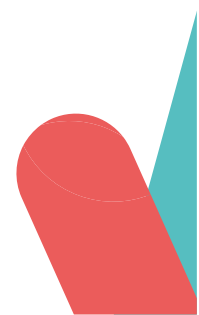
De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het oordeel van de commissie uit hoofdstuk 2 weer.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Onvoldoende
3. Te realiseren eindniveau	Onvoldoende
4. Opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg	Voldoende
Eindoordeel	Onvoldoende

Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding

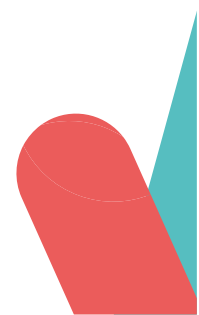
Partner samenwerkingsverband	Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen
Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Lange Nieuwstraat 101, B-2000 ANTWERPEN +32 3 220 54 00 info@ap.be www.ap.be
Naam, functie, telefoon, e-mail contactpersoon	Pascale De Grootte, Algemeen directeur
Partner samenwerkingsverband	Centrum voor Volwassenenonderwijs, Provincie Antwerpen
Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Desguinlei 244, B-2018 ANTWERPEN +32 3 220 58 58 info@cvoprovincieantwerpen.be www.cvoprovincieantwerpen.be
Status instelling	Ambtshalve geregistreerd
Naam opleiding (graad, kwalificatie)	Graduaat in de juridisch-administratieve ondersteuning
Afstudeerrichtingen	-
Niveau en oriëntatie	Hoger beroepsonderwijs niveau 5 (HBO5)
(Bijkomende) titel	Gegradueerde in de juridisch-administratieve ondersteuning
(Delen van) studiegebied(en)	Handelswetenschappen en bedrijfskunde
ISCED benaming van het studiegebied	04 Business, administration and law
Onderwijstaal	Nederlands
De vestigingen waar de opleiding wordt aangeboden	<ul style="list-style-type: none"> • Antwerpen • Mechelen • Turnhout
Studieomvang (in studiepunten)	120
Nieuwe opleiding voor Vlaanderen	Ja, HBO5 omvorming
HBO5-opleiding(en) van waaruit wordt omgevormd tot de nieuwe opleiding	HBO5 Rechtspraktijk
Aansluitingsmogelijkheden en mogelijke vervolgopleidingen	PBA in het bedrijfsmanagement – afstudeerrichting rechtspraktijk

Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR)

1. De gegradueerde maakt in overleg met de leidinggevende het ontwerp van juridische standaarddocumenten en -regelingen op.
2. De gegradueerde voert juridische documenten in en inventariseert en archiveert juridische documenten en/of voorwerpen via de courante software- en registratie-toepassingen.
3. De gegradueerde ondersteunt op een gestructureerde en constructieve wijze de leidinggevende bij het beheer en de nauwkeurige opvolging van courante juridische dossiers.
4. De gegradueerde zoekt de gevraagde actuele juridische informatie op in functie van het dossier. Verzamelt, registreert en verwerkt daarbij nauwgezet de nodige gegevens.
5. De gegradueerde maakt officiële en juridische ontwerpverslagen en notulen.
6. De gegradueerde faciliteert en ondersteunt het contact met de cliënt bij juridische en administratieve dienstverlening.
7. De gegradueerde communiceert doelgroepgericht inzake de eigen juridische en administratieve werkzaamheden met collega's, cliënten en externen met een diverse achtergrond en zet daarbij meerdere talen in.
8. De gegradueerde levert in functie van de beleidsplanning van de juridische afdeling of organisatie de gevraagde gegevens aan de leidinggevende.
9. De gegradueerde bewaakt de kwaliteit van de administratieve juridische procedures binnen zijn/haar bevoegdheid, signaleert verbeterpunten aan de leidinggevende en formuleert verbetervoorstellen.
10. De gegradueerde neemt zijn/haar verantwoordelijkheid op binnen het team, faciliteert de operationele werking van het team en werkt constructief samen met collega's en externen.
11. De gegradueerde biedt administratieve ondersteuning aan de juridische organisatie en respecteert daarbij de bedrijfsinterne voorschriften en procedures.
12. De gegradueerde werkt oplossings- en doelgroepgericht bij de uitvoering van het eigen takenpakket.
13. De gegradueerde ontwikkelt permanent de eigen professionele deskundigheid in de juridische sector.
14. De gegradueerde voert de juridisch ondersteunende taken nauwkeurig, gestructureerd, discreet en deontologisch correct uit.

Datum validatie: 18 februari 2019

Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie

De beoordeling is gebeurd door een visitatiecommissie aangesteld door de NVAO. Deze is als volgt samengesteld:

Antonia Aelterman (*voorzitter*) studeerde aan de Universiteit Gent en promoveerde er in 1995 tot doctor in de pedagogische wetenschappen. Zij was hoofddocent en opleidingsvoorzitter van de specifieke lerarenopleiding aan de Universiteit Gent tot haar pensionering op 30 september 2013. Zij was voorzitter en lid van de werkgroep lerarenopleiding van de VLIR en nam deel aan diverse stuurgroepen voor beleidsondersteuning van het departement onderwijs. Zij was regelmatig lid van visitatiecommissies van VLIR, VLHORA en VLHUR en was voorzitter van de visitaties universitaire lerarenopleidingen in Nederland in 2014-2015. In 2016-2017 was ze in opdracht van de NVAO één van de voorzitters die de instellingsreviews in Vlaanderen hebben begeleid, waaronder deze van de hogeschool PXL.

Leandra Decuyper (*commissielid*) studeerde in 2013 af als master in de rechten aan de Universiteit Gent. Ze is sinds 2013 advocaat bij Publius. Van 2015 tot en met 2018 was ze tevens assistent staats- en administratief recht aan de KU Leuven.

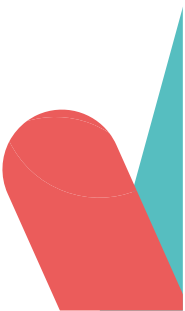
Dirk Kerckhoven (*commissielid*) is directeur van het technisch instituut Don Bosco (campus Brussel, Nederlandstalige afdeling), een nijverheidstechnische school voor zowel technisch – als beroepsonderwijs met zowel een Franstalige als een Nederlandstalige afdeling. Hij is actief op het vlak van onderwijsbeleid en – innovatie. Voorheen was hij verbonden aan de Karel de Grote-Hogeschool waar hij o.m. actief was als docent, coördinator van het initiële onderwijs op maat-project en opleidingshoofd (lerarenopleiding). Hij was o.m. lid van verschillende adviescommissies m.b.t. de omvorming van de HBO5-opleidingen. Momenteel bereidt hij de implementatie voor van flexibele trajecten in het secundair onderwijs, met het oog op het realiseren van zowel model – als persoonlijke (deel)trajecten. Waarbij de bijzondere focus ligt op het ontwikkelen van o.m. duale trajecten naast de bestaande trajecten leren en werken.

Isabelle Goossens (*student-commissielid*) volgt naast haar werk als lijnpiloot een combinatie van dag- en avondopleiding HBO5 bouwkundig tekenen bij IVO Brugge.

De commissie werd bijgestaan door:

- **Mike Slangen**, beleidsmedewerker Vlaanderen NVAO, procescoördinator.
- **Ruth DeVreese**, zaakvoerder Konneкто, extern secretaris.

Alle commissieleden, de procescoördinator en de secretaris hebben een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring ingevuld en ondertekend waarmee zij tevens instemmen met de NVAO gedragscode.

Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding

- Informatiedossier TNO HBO5 omvorming graduaat in de juridisch-administratieve ondersteuning – samenwerkingsverband HBO5 AP-HZS

Verplichte bijlagen bij het informatiedossier

- Basisgegevens over de opleiding
- Domeinspecifieke leerresultaten
- Opleidings specifieke leerresultaten
- Schematisch programmaoverzicht
- Inhoudsbeschrijving/ECTS-fiches
- Verklaring op eer m.b.t. voorziene middelen en personeel
- Overzicht van de contacten met het werkveld
- Onderwijs- en examenregeling
- EVC/EVK-procedure
- Rapport van de Commissie Hoger Onderwijs in het kader van het voorlopig kwaliteitstoezicht

Aanvulling bij het informatiedossier, dd. 19 maart 2019

- Dashboard competentiematrix
- Kwaliteitscriteria werkplek
- Nota competentiematrix
- Nota werkplekieren in de graduaatsopleidingen

Documenten beschikbaar gesteld tijdens het toelichtend gesprek

- Overzichtstabel competenties/beoordelingscriteria

